JYX
JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Pehkonen, Jaakko; Heimonen, Kari

Title: Aluetaloustieteen opetus ja tutkimus Jyväskylän yliopistossa

Year: 2019

Version: Published version

Copyright: © Kirjoittajat & Jyväskylän yliopisto, Kauppakorkeakoulu, 2019

Rights: In Copyright

Rights url: http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en

Please cite the original version:

Pehkonen, J., & Heimonen, K. (2019). Aluetaloustieteen opetus ja tutkimus Jyväskylän yliopistossa. In S. Jauhiainen (Ed.), Aluetalouksia tutkimassa : kehitys, työmarkkinat ja muuttoliike. Hannu Tervon juhlakirja (pp. 10-17). Jyväskylän yliopisto, Kauppakorkeakoulu. https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/66013

I Aluetaloustieteen opetus ja tutkimus Jyväskylän yliopistossa

Jaakko Pehkonen ja Kari Heimonen

1 OPETUS

Kansantaloustieteen opetus alkoi Jyväskylän yliopiston filosofisessa tiedekunnassa vuonna 1966 yhden lehtorin viran voimin. Opetuksen aloittamisen lähtökohtana olivat opettajankoulutuksen tarpeet ja erityisesti historian opiskelijoiden tarve saada opiskella kansantaloustiedettä sivuaineena. Aineen approbatur-arvosanaan ei liittynyt pakollisia luentoja, ja tutkintovaatimuksissa ilmoitetut teokset oli mahdollista suorittaa yhdellä kerralla erikseen ilmoitettuna tenttipäivänä. Tentittävään kirjapakettiin kuuluivat muun muassa Nyboe Andersenin ym. (1951) oppikirja ”Kansantaloustiede”, Matti Lepon (1957) ”Julkinen talous ja finanssipolitiikka” ja Eino Jutikkalan (1953) ”Uudenajan taloushistoria”.[1]

Filosofinen tiedekunta jakaantui kahtia vuonna 1967. Tässä yhteydessä perustettiin taloustieteen laitos, joka aloitti toimintansa osana uutta kasvatus- ja yhteiskuntatieteiden tiedekuntaa. Rakenneuudistuksen myötä kansantaloustieteen opintomahdollisuudet laajenivat cum laude -arvosanaan. Vuonna 1968 approbaturin kirjallisuusvaatimuksina olivat mm. Richard Lipseyn (1963) ”An Introduction to Positive Economics”, Peter Kenen (1965) ”International Economics” ja Paavo Grönlundin ja Olavi Niitamon (1968) ”Suomen kansantalouden tilinpito vuosina 1948–1964”. Cum laude -arvosanassa vaatimuksena olivat Robert Gordonin (1952) ”Business Fluctuations” ja John Duen ja Joseph Clowerin (1961) ”Intermediate Economics”.[2]

Huomattava on, että kumpaankaan arvosanaan ei edelleenkään liittynyt pakollisia luentoja, mutta

1 Jyväskylän yliopiston filosofisen tiedekunnan tutkintovaatimukset, J. K. Gummerus, Jyväskylän kirjapaino, 1966.

2 Jyväskylän yliopiston filosofisen tiedekunnan tutkintovaatimukset, J. K. Gummerus, Jyväskylän kirjapaino, 1968.

suosituksena oli, että ”ainakin niiden, jotka suorittavat cum laude -arvosanan, on syytä kuunnella joitakin luentosarjoja”.[3]

Syksyllä 1971 opiskelumahdollisuudet laajenivat kansantaloustieteen apulaisprofessuurin perustamisen myötä. Approbatur ja cum laude -arvosanat edellyttivät kolmea pakollista kurssia ja lukuvuoden kestäviä proseminaariharjoituksia. Tiedekunnan opinto-oppaassa opintojen luonteen muuttuminen ilmaistiin seuraavasti: ”Koska kansantalouden oppikirjojen esitystapa on käynyt yhä formaalisemmaksi, on koulumatematiikan riittämättömyys lukujen edistyessä tullut entistä ilmeisemmäksi. Tämän vuoksi ne henkilöt, jotka aikovat suorittaa laudatur-arvosana ko. aineessa joutuvat täydentämään tältä alalta tietojaan.”

Pääaineopintojen suorittaminen tuli mahdolliseksi, kun oppiaineiseen perustettiin apulaisprofessorin virka ja sen väliaikaiseksi hoitajaksi nimitettiin maisteri Juhani Vanhala vuonna 1971. Viranhoidon laadun ja toiminnan valvojana toimi tohtori Olavi Keskumäki Tampereen yliopistosta.[4]

Syksyllä 1972 kansantaloutta opiskelevia opiskelijoita oli yhteensä 201. Lukuvuonna 1972–1973 oppiaineessa suoritettiin 65 approbatur- ja 24 cum laude approbatur -arvosanaa. Kiinnostus oppiaineeseen oli herännyt.

Yliopiston uudelleen organisoituminen jatkui, kun kasvatus- ja yhteiskuntatieteiden tiedekunta jakaantui kahdeksi erilliseksi tiedekunnaksi elokuussa 1973. Kehittäminen oli ripeää, ja jo vuoden 1973 joulukuussa tutkinnonuudistuskokeilun myötä perustettu suunnittelutoimikunta sai valmiiksi esityksensä yhteiskunta- ja taloustieteellisistä koulutusohjelmista. Ohjelmia esityksessä oli seitsemän. Yksi niistä oli kokonais- ja aluetalouden suunnittelun koulutusohjelma. Tässä ylempään ekonomin tutkintoon johtavassa koulutusohjelmassa oppiaineen nimenä oli kansantaloustiede. Toimikunnan esitys materialisoitui vuonna 1975, kun kansantaloustieteen opintoihin perustuva kokonais- ja aluetalouden koulutusohjelma käynnistyi.

Tiedekunta nosti aluetaloustieteen (regional economics) koulutusohjelman keskiöön. Oppiaineen esittelyssä todettiin varsin yksityiskohtaisesti ja ajan henkeen sopivasti:

”Koulutusohjelman tavoitteena on antaa opiskelijoille valmiudet teoreettisesti analysoida kansantaloudellisia ja aluetaloudellisia ongelmia. Aluetaloudellisten kysymysten tarkastelukulma on aluejärjestelmän muodostama kansantalous. Tässä aluejärjestelmässä tarkastellaan erikoisesti sijaintitekijöiden, alueellisen tuotantorakenteen ja alueiden välisen vuorovaikutuksen merkitystä tulonmuodostuksessa.”[5]

Koulutusohjelman nimi heijastui hyvin opetusohjelmaan. Suuntautumisvaihtoehtoja oli kaksi: kokonaistaloudellinen ja aluetaloudellinen. Aluetaloudellisen vaihtoehdon vapaavalintaiseen kurssitarjontaan kuuluivat aineopintokurssit ”Taloustieteen aluetaloudelliset sovellutukset” ja ”Sijaintiteoria” sekä syventävien opintojen kurssit ”Kuljetustalous, sijoittuminen ja kuljetusverkon suunnittelu” ja ”Aluetalouden teoria ja siihen liittyvät kuluttajan ja yrittäjän teorian syventävät opinnot”.

3 Opetusvastuuta oppiaineesta kantoi tilapäinen lehtori VTM Seppo Harju, joka toimi tehtävässä aina vuoteen 1972. Lehtorin virka täyttyi vakituisella nimityksellä vasta vuonna 1979, kun viranhaltijaksi valittiin TTL Eero Pihlajarinne. Oppiaineen toinen lehtoraatti perustettiin vuonna 1984. Sen haltijaksi tuli Tampereen yliopistosta väitellyt TTT Veli Karhu.

4 Oppiaine sai vakituisen apulaisprofessorin viranhaltijan vuonna 1980, kun tehtävään nimitettiin KTT Jouko Ylä-Liedenpohja. Vuonna 1999 tähän professuuriksi muutettuun virkaan valittiin TTT Hannu Tervo.

5 Jyväskylän yliopiston kasvatus- ja yhteiskuntatieteiden opinto-opas, J. K. Gummerus, Jyväskylän kirjapaino, 1972.

Ensimmäinen kansantaloustieteen professuuri perustettiin vuonna 1977, ja sen väliaikaisena hoitajana aloitti TTL Eero Pihlajarinne.[6] Aluetaloustieteen opetus sai heti merkittävän aseman suhteessa vielä varsin niukkaan tarjontaan, jota annettiin pääsääntöisesti neljän viransijaisena toimivan henkilön voimin. Professorin, apulaisprofessorin, lehtorin ja assistentin lisäksi opetuksessa ja ohjauksessa oli mukana vaihtuva määrä vierailevia opettajia muista korkeakouluista. Resurssien niukkuus näkyi osaltaan siinä, että sijaintiteorioiden ja kuljetustalouden kurssit eivät olleet enää mukana vuoden 1978 opetusohjelmassa. Näin vahva aluetaloustieteen painotus pienen laitoksen opetustarjonnassa lienee ollut kansainvälisestikin poikkeuksellinen, ja sen voi tulkita heijastavan tuon ajan yhteiskunnallisia painotuksia Suomessa.

Vuodesta 1978 lähtien pakollisiin aineopintoihin kuului kurssi ”Aluetalouden teoria ja aluepolitiikka”. Kurssin teemoina olivat aluejärjestelmät, agglomeraatiotekijät, muuttoliikemallit, klassiset kasvumallit ja kaupunkimallit. Opetusmateriaalina käytettiin Walter Isardin (Introduction to Regional Science, 1975), Harry Richardsonin (Regional and Urban Economics, 1978) ja Barry Beckhamin (Location Theory, 1968) oppikirjoja. Teokset olivat tämän ajan peruslukemistoa.[7]

Syventävissä opinnoissa opiskelijan oli suoritettava vähintään kaksi kurssia. Kolmen vaihtoehtoisen kurssin joukossa oli myös ”Aluetalouden tutkimusmenetelmät”. Niukan kurssitarjonnan ja hyvän opetuksen ansiosta tämä kolmen opintoviikon kurssi kuului lähes kaikkien pro gradu -työtään tekevien opiskelijoiden opintoihin. Kurssin teemoina olivat alueellinen panos-tuotosanalyysi, alueelliset kerroinanalyysit ja alueelliset kasvumallit. Käytössä olivat Isardin “Introduction to Regional Science” ja Richardsonin “Regional Growth Theory” vuosilta 1975 ja 1973.

Nämä kaksi aluetaloustieteen aine- ja syventäviin opintoihin kiinnitettyä kurssia ovat pysyneet oppiaineen ytimessä jo neljäkymmentä vuotta. Niiden rakenne on kestänyt hyvin aikaa: vain kurssien nimiä ja käytettyä luentomateriaalia on päivitetty sopivin välein. Vuosina 1999–2016 kurssit tunnettiin nimillä ”Aluetaloustiede 1” ja ”Aluetaloustiede 2”. Vuonna 2017 nimissä ja sisällöissä palattiin osin takaisin historiaan, kun kauppakorkeakoulun opinto-oppaaseen kirjattiin kandidaatti- ja maisteritason kurssit ”Kaupunki- ja aluetalous” ja ”Kaupunki- ja aluetalouden rakenteet ja kehittäminen”.

Kursseilla käytetty kirjallisuus on yhtäältä nojannut vahvoihin perusoppikirjoihin ja toisaalta ajankohtaiseen oheismateriaaliin. Harvey Armstrongin ja Jim Taylorin kirja ”Regional Policy and its analysis: Regional Economics and Policy” ja sen eri painokset ovat olleet aineopintokurssin keskeistä kirjallisuutta. Armstrongin ja Taylorin kirja korvautui 2000-luvun puolessavälissä Brakmanin ym. (2001) ja Capellon (2007) teoksilla.[8] Kirjavalinnat kuvastivat aluetaloustieteen kysymysten tarkastelua ”New economic geography” -kehikossa, joka korostaa sijaintiteoriaa ja talouden spatiaalista ulottuvuutta. Alueiden kehityksen tarkastelussa vahvistuivat kysymykset aluekehityksen etenemisestä ja konvergenssistä, tuotannontekijöiden ja muuttoliikkeen

6 Professuuriin nimitettiin vuonna 1979 TTT Antti Tanskanen, joka aloitti tehtävässä syksyllä 1980. Tanskasen jälkeen virkaan nimitettiin KTT Jaakko Pehkonen vuonna 1998.

7 Vuosien varrella aluetaloustieteen opetuksessa käytettyä kirjallisuutta on listattu liitteessä 1.

8 Kurssien opettajien tieteellistä tuotantoa kurssien lukemistossa olivat mm. Tuomo Nenosen ja Paavo Okon väitöskirjat (Okko, 1978; Nenonen, 1981) sekä Hannu Tervon katsaus ns. uuteen aluetaloustieteeseen (Tervo, 2000).

merkityksestä kehitykselle ja alueiden oman toiminnan vaikutuksesta aluekehitykseen.

Syventävissä opinnoissa Isardin ”Introduction to Regional Science” ja ”Methods of Regional Analysis” pitivät pintansa parikymmentä vuotta. 2000-luvun alussa ”Aluetaloustiede 2” -kurssin vaatimuksiin kirjattiin kahden arvostetun aluetaloustieteilijän teokset: Paul Krugmanin oppikirja ”Geography and Trade” (1993) sekä Peter Nijkampin toimittama aluetaloustieteen käsikirja ”Handbook of Regional Economics” (1987). Kurssi antoi opiskelijoille valmiuksia erityisesti empiiriseen aluetaloustutkimukseen.

Vuonna 2012 kansantaloustieteen opintosuunnitelmassa koettiin paluu vuoden 1975 opetusajatteluun, kun maisterivaiheen opintoja täsmennettiin kolmella ohjeellisella suuntautumisvaihtoehdolla. Yksi niistä oli työ- ja aluetalous. Kokeilu jäi lyhyeksi, kun suuntautumisvaihtoehdot poistettiin opinto-oppaasta vuonna 2014. Toinen vastaava aikahyppy historiaan tapahtui 2000-luvun alussa. Silloin opetusohjelmaan tuotiin uusi kurssi ”Integraation taloustiede”, joka oli osa laajempaa humanistisen tiedekunnan kanssa tehtyä, koko yliopiston opiskelijoille tarjottavaa Euroopan integraation opintokokonaisuutta. Kurssin toteuttamiseen saatiin tukea Euroopan unionin Jean Monet -rahoituksesta. Tilanteessa voidaan nähdä yhtymäkohtia oppiaineen perustamisvuoteen 1966, jolloin oppiaineen ensimmäistä lehtoraattia perusteltiin humanististen alojen opettajien koulutustarpeilla.

Aluetaloustieteen opetuksessa on ollut mukana kymmeniä opettajia ja tutkijoita vuosikymmenten varrella. 1980-luvun alkuvuosina vastuunkantajina olivat erityisesti Keski-Suomen Taloudellisen tutkimuslaitoksen (KSTT) erikoistutkija Paavo Okko ja sen johtajaksi vuonna 1984 tullut Tuomo Nenonen. Opetustarjontaa täydensi kunnallistaloutta opettanut Erkki Järvelä. 1990-luvulla tukea tutkimukseen ja opetukseen antoi KSTT:n pitkäaikainen tutkija ja myöhemmin yrittäjyyden professoriksi nimitetty Hannu Niittykangas.

2000-luvulla opetusvastuuta kantoivat useat tuntiopettajat, joista useimmat olivat professori Hannu Tervon entisiä oppilaita ja tohtorikoulutettavia (mm. Antti Moisio, Jari Ritsilä, Aki Kangasharju, Signe Jauhiainen, Anu Tokila, Kirsi Mukkala ja Mika Haapanen). 2010-luvulla erityisen vahva rooli opetuksessa on ollut vuonna 2007 väitelleellä Timo Tohmolla. Aluetaloustieteen opetustehtäviä ovat hoitaneet myös vierailijaluennoitsijat Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulun ulkopuolelta, kuten Timo Tiainen 2018. Vuonna 2017 aluetaloustieteen syventävä kurssi astui Tuukka Saarimäen johdolla pienen askeleen kohti kaupunkitaloustiedettä.

Aluetaloustieteen opetus on vahvasti linkittynyt Jyväskylän yliopistossa tehtyyn työn taloustieteen tutkimukseen. Tästä esimerkkinä on vuosina 2009–2017 pidetty kurssi ”Työmarkkinoiden ja aluetalouden erityisteemoja”, joka yhdisti ainutkertaisella tavalla työmarkkinatutkimuksen ja aluetalouden ajankohtaisia tutkimuskysymyksiä spatiaaliseen työmarkkina-analyysiin. Kurssin opettajina toimivat näiden alojen tutkijat Jyväskylän yliopistosta.

Kiistatonta on, että aluetaloustieteen opetus Jyväskylän yliopistossa on nojannut vahvasti professori Hannu Tervon osaamiseen – jo liki kolmen vuosikymmenen ajan. Tämä työ alkoi 1980-luvulla, kun Hannu toimi taloustieteen laitoksen lehtorina ja Keski-Suomen Taloudellisen tutkimuslaitoksen erikoistutkijana. Pysyvän ja vahvan panoksen ala sai vuonna 1999, kun Hannu nimitettiin kansantaloustieteen, erityisesti aluetaloustieteen professoriksi. Hannu on pitkällä työurallaan jättänyt pysyvän jäljen moneen opiskelijaan ja tutkijaan.

Vahva opetuspanos näkyi maisteriopiskelijoiden opinnäytetöissä. Pro gradu -tutkielmia valmistui

kiihtyvällä tahdilla läpi vuosikymmenten. Vuosina 1990–2018 valmistui 608 kansantaloustieteen pro gradu -työtä, joista lähes 13 % kuului aluetaloustieteen alaan useiden muidenkin töiden sivutessa aluetalouden kysymyksiä.[9]

2 JATKOKOULUTUS JA TUTKIMUS

Jyväskylän yliopiston taloustiede on toiminut merkittävänä aluetaloustieteen jatkokouluttajana ja suunnannäyttäjänä Suomessa jo liki kolme vuosikymmentä. Ensimmäinen selkeästi aluetaloustieteellinen väitöstutkimus oli Hannu Tervon väitöskirja ”Studies on the Economic Case for and Effects of Regional Policy” vuonna 1991. Se toimi erinomaisena esimerkkinä tuleville tutkimuksille ja sukupolville.

Pitkä ja merkittävä aluetaloustieteellinen väitöskirjasarja pääsi vauhtiin 1990-luvun loppupuolella. Alue-eroja ja niiden konvergoitumista analysoitiin Aki Kangasharjun (1998) ja Sari Pekkalan (2000) väitöskirjoissa. Inhimillisen pääoman kasautuminen ja sen eri dimensiot ovat pysyneet aluetutkimuksen kestoteemana tämän jälkeen yli vuosikymmenten. Ensimmäiset väitöskirjat koulutetun työvoiman muuttoliikkeestä valmistuivat 2000-luvun alkupuolelta. Pioneeritöitä olivat Ritsilä (2001) ja Haapanen (2003). Koulutetun työvoiman muuttoliikkeen teemat saivat jatkoa eri muodoissa Jauhiaisen (2010), Nivalaisen (2010), Mukkalan (2011), Suhosen (2013) ja Karhusen (2015) väitöskirjoissa, joissa koulutus nousi yhdeksi aluetaloustieteen tutkimuskysymykseksi. Aluekehitys nousi vahvasti esiin myös Tohmon (2007) ja Tokilan (2011) aluevaikutuksia ja yritysten tuki- ja innovaatiotoimintaa tarkastelevissa väitöskirjoissa. Hieman erilaista aluetematiikkaa edustivat puolestaan kuntien rahoitukseen keskittyvä Moision (2002) työ sekä erityisesti Kaipaisen (2013) väitöskirja, jonka teemana oli taloudellinen arvottaminen ja sovellutusesimerkkinä maksuhalu maaseudun suhteen.[10] Professori Hannu Tervo johti lukuisia Suomen Akatemian hankkeita, joiden merkitys erityisesti jatko-opiskelijoiden rahoituksessa on ollut hyvin merkittävä.

Tutkimustoiminta on ollut empiiristä, ja painottunut erityisesti spatiaalisen analyysin käyttöön aluetalouden kysymysten tutkimuksessa. New economic geography -suuntauksen esille nostamat, vailla vastausta olevat teoreettiset kysymykset ovat usein olleet nimenomaan Jyväskylän empiirisen aluetaloustieteen tutkimuksen kohteena.

Aluetaloustieteen tutkimus on linkittynyt vahvasti Jyväskylän yliopistossa tehtyyn muuhun empiiriseen tutkimukseen. Erityisesti aluetaloustieteen ja työmarkkinoiden tutkimus yhdistyi ainutkertaiseksi spatiaaliseksi työmarkkina-analyysiksi (spatial labour market analysis), joka nousi yhdeksi koko yliopiston tunnustamaksi nousevaksi tutkimusalaksi 2010-luvun ensi vuosina. Aluetaloustieteen tutkimuksessa on myös selvitetty koulutuksen taloustieteen kysymyksiä ja tarkasteltu erityisesti koulutuksen alueellisen vaikuttavuuden sekä koulutuksen ja muuttoliikkeen yhteyksiä. Tämä tutkimustoiminta on osaltaan vaikuttanut merkittävästi ja myönteisesti koulutuksen taloustieteen tutkimukseen Jyväskylän yliopistossa.

1980-luvun taitteessa tehdyt linjaukset kansantaloustieteellisestä tutkimustoiminnasta eivät juurikaan poikkea tämän päivän ajatuksista. Taloustieteen laitos linjasi vuonna 1981:

”Tieteellinen tutkimustoiminta suuntautuu lyhyen

9 Jyväskylän yliopiston kirjasto: https://minerva.lib.jyu.fi.

10 Liitteeseen on koottu aluetaloustieteen alaan kuuluvat väitöskirjat.

aikavälin taloustieteellisten ongelmien analysointiin, aluetaloudellisiin ongelmiin sekä tutkimusmetodiikan kehittämiseen kansantalouden eri tasoilla."

Vastaava katkelma JSBE:n linjauksesta (2018) on seuraava:

"Olemme profiloituneet sekä kansallisesti että kansainvälisesti korkealaatuisen politiikka-relevantin taloustieteellisen tutkimuksen tekijänä. Pyrkimyksemme on tukea tutkimusperusteista talous- ja yhteiskuntapoliittista päätöksentekoa."

Aluetaloustieteeseen kohdistuva julkaisutoiminta on ollut aktiivista ja laadukasta. Yksinomaan Hannu Tervon julkaisulista on komea, ja se kattaa useita artikkeleja alan arvostetuissa aikakauskirjoissa yli neljän vuosikymmenen ajalta. Laajasti siteerattuja Tervon julkaisuista ovat muun muassa artikkelit, jotka hän on kirjoittanut yhdessä seuraavien tutkijoiden kanssa: Kirsi Mukkala (Environment and Planning A, 2013), Mika Haapanen (Journal of Regional Science, 2012), Sari Pekkala (Scandinavian Journal of Economics, 2002), Jari Ritsilä (Small Business Studies, 2002), Jaakko Pehkonen (Regional Studies, 1998), Hannu Niittykangas (International Small Business, 1994) ja Paavo Okko (Journal of Regional Science, 1983).

Pitkän tutkimuksellisen kehityskaaren yksi upea virstanpylväs saavutettiin vuonna 2003, kun Jyväskylässä järjestettiin ERSA:n (European Regional Science Association) vuosikongressi. Hannu Tervo oli järjestelytoimikunnan itseoikeutettu puheenjohtaja. Kongressi nosti esiin myös nuoria aluetaloustieteen osaajia, ja Sari Pekkala toimi kongressin jälkeen pitkään ERSA:n hallintotehtävissä. Tiedekunta vahvisti aluetaloustieteen kansainvälisiä yhteyksiä nimittämällä aluetaloustieteeseen vierailevaksi osa-aikaiseksi professoriksi Olle Westerlundin Uumajan yliopistosta vuosiksi 2012–2014 ja 2017–2018.

3 LOPUKSI

Aluetaloustiede sai vahvan aseman Jyväskylän yliopiston kansantaloustieteen opetuksessa ja tutkimuksessa jo taloustieteen laitoksen perustamisesta lähtien. Jyväskylän perinne onkin ankkuroinut aluetalouden tutkimuskysymykset (regional science) nimenomaan taloustieteen tutkimuksen (regional economics) piiriin. Jyväskylän yliopiston aluetaloustieteen opetus ja tutkimus on seurannut onnistuneesti aikaansa, ja se on ollut kansanvälisesti verkottunutta ja tutkimuksen eturintamassa. New economic geography -tutkimussuuntauksen esille nostamat teoreettiset kysymykset ovat viime vuosikymmeninä olleet tutkimuksen ajureina.[11] Spatiaalisen ulottuvuuden kiinteä yhdistäminen työmarkkinoihin, koulutukseen ja muuttoliikkeeseen on tunnistettavissa nimenomaan Jyväskylän yliopiston aluetaloustieteen erityispiirteeksi.

Suomen mittakaavassa aluetaloustieteen kysymysten tarkastelu on ollut merkittävintä ja vahvinta juuri Jyväskylän yliopistossa. Professori Hannu Tervon ohjauksessa Jyväskylän yliopistosta valmistuneet kymmenet tohtorit ja maisterit ovat osaltaan vieneet aluetalouden kysymysten tuntemusta ja osaamista edelleen eteenpäin yhteiskunnassa ja jatkaneet tahoillaan aluetaloudellisten kysymysten tutkimista. Aluetalouden kysymykset ja ongelmat ovat yhä edelleen ajankohtaisia ja tärkeitä.

11 Ks. Tervon (1999) katsaus aluetaloustieteen kehitykseen, regional science- ja regional economics -tutkimuksen rajankäynnistä sekä aluetaloustieteen identifioitumisesta.

LIITE 1

Taloustieteen opetuksessa käytettyä kirjallisuutta

Andersin, N., B. Fog & Winding, O. 1952. Nationalekonomi, Oslo.

Armstrong, H. & Taylor, J. 1978. Regional Economic Policy and its Analysis. Philip Allan, Oxford.

Beckham, B. 1968. Location Theory, Random House, London.

Brakman, S., Garretsen, H. & van Marrewijk, C. 2001. An Introduction to Geographical Economics: Trade, Location and Growth. Cambridge University Press, Cambridge.

Capello, R. 2007. Regional Economics. Routledge, London.

Due, J.F. & Clower, R.W. 1961. Intermediate Economic Analysis. Richard D. Irwin Inc., Homewood.

Gordon, R. 1952), Business Fluctuations. Harper & Brothers, New York.

Grönholm, P. ja Niitamo, O. 1965. Suomen kansantalouden tilinpito vuosina 1948–1964. Tilastollinen päätoimisto, Helsinki.

Isard, W. 1975. Introduction to Regional Science. Prentice-Hall, Englewood Cliffs, New Jersey.

Jutikkala, E. 1953. Uudenajan taloushistoria. W. Söderström, Porvoo.

Kenen, P. 1965. Trade, Growth and the Balance of Payments. Rand McNally, Chicago.

Krugman, P. 1993. Geography and Trade. MIT Press Books, Boston.

Krugman, P. & Obstfeld, M. 1999. International Economic Theory and Practice. Addson Wesley Longman, New York.

Lipsey, R. 1963. An Introduction to Positive Economics. Weidenfeld & Nicolson, London.

Leppo, M. 1957. Julkinen talous ja finassipolitiikka. Porvoo.

Nenonen, T. 1981. Aluetalouden tuotantorakenteen kehittäminen: tuotantopoliittisen simulointimallin rakentaminen ja sen soveltaminen läänitasolla. Oulun yliopisto, Oulu.

Niitamo, O. 1952. The Development of Productivity of Finnish Industry. Kansantaloustieteellinen Yhdistys, Helsinki.

Nijkamp, P. 1987. Regional and multiregional economic models: a survey. Handbook of Regional and Urban Economics. Elsevier, Amsterdam.

Okko, P. 1978. Tutkimus ohjailevan aluepolitiikan teoriasta ja Suomen aluepolitiikasta. Turun kauppakorkeakoulu.

Richardson, H. W. 1978. Regional and Urban Economics. Penguin, London.

Tervo, H. 1999. Regional Science and New Economic Geography: katsaus aluetaloustieteen kehitykseen ja näkymiin. Kansantaloudellinen Aikakauskirja 4, 753–765.

LIITE 2

Aluetaloustieteen alaan kuuluvat taloustieteen väitöskirjat 1990–2018

Tervo, Hannu. 1991. Studies on the economic case for and effects of regional policy.

Kangasharju, Aki. 1988. Regional economic differences in Finland: variations in income growth and firm formation.

Pekkala, Sari. 2000. Regional convergence and migration in Finland 1960-95.

Ritsilä, Jari. 2001. Studies on the spatial concentration of human capital.

Moisio, Antti. 2002. Essays on finnish municipal finance and intergovernmental grants.

Haapanen, Mika. 2003. Studies on the determinants of migration and the spatial concentration of labour.

Tohmo, Timo. 2007. Regional economic structures in Finland: analyses of location and regional economic impact.

Nivalainen, Satu. 2010. Essays on family migration and geographical mobility in Finland.

Jauhiainen, Signe. 2010. Studies on human capital flows and spatial labour markets.

Tokila, Anu 2011. Econometric studies of public support to entrepreneurship.

Mukkala, Kirsi. 2011. Essays on regional development and labor mobility in a knowledge-based economy.

Suhonen, Tuomo. 2013. Studies on higher education choices and spatial labour markets.

Kaipainen, Jouni. 2013. Taloudellisen arvottamisen uudet perusteet: sovellusesimerkkinä maksuhalu maaseudun suhteen.

Karhunen, Hannu. 2015. Economic studies on higher education and productivity.